

Міністерство освіти і науки України
РІВНЕНСЬКИЙ ІНСТИТУТ УНІВЕРСИТЕТУ «УКРАЇНА»
Кафедра економіки, обліку та фінансів

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО
НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНОГО ЗАВДАННЯ**

з навчальної дисципліни

«НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»

для студентів, які навчаються за спеціальностями
051 «Економіка»,
071 «Облік і оподаткування»,

Затверджено на засіданні кафедри
економіки, обліку та фінансів
«26» жовтня 2023 р.,
протокол № 2

Рівне - 2023

Методичні вказівки до виконання індивідуального навчально-дослідного завдання з навчальної дисципліни «Національна економіка» для студентів, які навчаються за спеціальностями 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування» / Д.В. Нікітенко. Рівне: РІ Університет Україна, 2023. 17 с.

Упорядник: Дмитро Валерійович Нікітенко, доктор. екон. наук, професор, професор кафедри економіки, обліку та фінансів

Відповідальний за випуск:

*Макух Т.О., канд. екон. наук, доцент,
завідувач кафедри економіки, обліку та фінансів*

© Нікітенко Д.В., 2023
© РІ УУ, 2023

1. Мета і завдання індивідуального навчально-дослідного завдання

Мета контрольної роботи (індивідуального навчально-дослідного завдання - ІНДЗ) – закріпити теоретичні і практичні знання, набуті в ході аудиторних занять та шляхом самостійного вивчення окремих питань курсу, сформулювати систему знань, яка надає цілісне уявлення про закони та суттєві зв'язки у реальній економіці.

При цьому вирішуються наступні *завдання*:

- формування вільного володіння категоріальним апаратом, вміння застосовувати отримані теоретичні знання до аналізу конкретних економічних ситуацій;
- з'ясування механізмів дії економічних законів і механізмів їх використання людьми у господарській діяльності;
- уміння аналізувати з наукових позицій явища і процеси, що відбуваються в економічному житті України і світу; застосовувати знання економічних теорій та моделей до аналізу сучасної економічної політики
- уміння прогнозувати наслідки тих чи інших заходів з макрорегулювання економіки (зміна курсу валюти, наслідки застосування монетаристських чи кейнсіанських стабілізаційних рекомендацій та ін.) чи пропозицій щодо подолання кризи в економіці, її відбудові, забезпечення сталого економічного зростання

2. Організація виконання індивідуального навчально-дослідного завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання з навчальної дисципліни «Національна економіка» являє собою завершену, виконану за самостійно визначеною методикою, навчальну працю. ІНДЗ виконується студентами відповідно до варіанту, який визначається за двома **останніми цифрами шифру залікової книжки**.

Наприклад: шифр залікової книжки студента 234567. Двом останнім цифрам залікової книжки «67» відповідає варіант: $67 - 30 = 37$; $37 - 30 = 7$.

На титульному листі, поряд з відомостями про студента, який виконав контрольну роботу, слід навести шифр залікової книжки.

ІНДЗ має таку структуру:

- теоретична частина:
 - зміст;
 - вступ;
 - основна частина;
- практична частина;
- список використаної літератури та інформаційних джерел;
- додатки.

Теоретична частина роботи повинна висвітлювати теоретичні аспекти об'єкту дослідження. Рекомендується цей розділ формувати у такій послідовності:

- актуальність обраної теми та її практична значущість;
- ступінь висвітлення теми у спеціалізованій літературі;
- зміст та значення основних понять і термінів предмету дослідження;
- шляхи та напрями розвитку явища, що досліджується;
- пропозиції щодо реформування та оптимізації;
- висновки.

Обсяг теоретичної частини складає 10-15 сторінок.

Практична частина роботи складається з 7 типових задач відповідно до номеру варіанту у вихідних даних, представлених в **додатках 2 та 3**.

У список використаних літературних джерел включається вся література, що була використана під час написання ІНДЗ. Він повинен бути оформлений згідно вимог державного стандарту. До переліку літератури необхідно включити монографії, навчальні посібники, статті за обраною темою, які повністю розкривають зміст питання.

У додатках може міститися інформація, яка доповнює аналітичні висновки у роботі (ілюстрації, таблиці з допоміжними розрахунками тощо).

Термін здачі завершеного ІНДЗ – **за два тижні до початку залікової сесії**. Якщо робота не зарахована, то після виправлення помилок і з урахуванням всіх зауважень керівника, студент знову подає її на перевірку.

Захист роботи відбуватиметься шляхом індивідуальної співбесіди з керівником ІНДЗ. При оцінці виконаної роботи враховують:

- відповідність змісту ІНДЗ завданням, ступінь і якість їх виконання;
- обґрунтованість зроблених висновків і пропозицій;
- вміння економічно мислити і творчий підхід у виконанні ІНДЗ;
- якість оформлення ІНДЗ;
- правильність та повнота виконання завдань практичної частини;
- правильність і повнота відповідей на запитання під час захисту ІНДЗ.

Виконання контрольної роботи для студентів заочної форми навчання є обов'язковою умовою допуску до екзамену з навчальної дисципліни «Національна економіка».

3. Вимоги до оформлення індивідуального навчально-дослідного завдання

ІНДЗ виконується українською мовою на одній стороні листа аркушу формату А4 рукописним способом або комп'ютерним набором. Зразок оформлення титульної сторінки поданий у **додатку 4**.

При оформленні роботи за допомогою комп'ютерного набору текст ІНДЗ необхідно розташовувати, залишаючи поля таких розмірів: зверху, знизу та зліва – 2 см; справа – 1 см.

Шрифт – Times New Roman. Розмір шрифту – кегль 14. Міжрядковий інтервал – 1; вирівнювання в тексті – по ширині. Розмір абзацного інтервалу 10 мм.

Текст основної частини поділяють на 2-3 розділи, кожний з яких розпочинають з нової сторінки. Розділи ІНДЗ поділяють на підрозділи. Підрозділи одного розділу подають з відстанню у 2 інтервали.

Нумерація сторінок має бути наскрізною: номер сторінки проставляють арабськими цифрами у правому нижньому кутку, але на титульній сторінці номер сторінки не проставляють. Після цифри крапку не ставлять.

В тексті повторюють назви всіх структурних елементів роботи. Заголовки «ЗМІСТ», «ВСТУП», «СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ» та назви розділів пишуть великими літерами та розміщуються по центру (16 шрифт, жирний). Перенос слів у заголовку не допускається. Крапку у заголовках не ставлять.

Підрозділи нумерують в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу. Наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Назви підрозділів пишуть маленькими літерами (крім першої) з абзацу. Крапку в кінці заголовків не ставлять.

Текст роботи по мірі необхідності ілюструється **таблицями, ілюстраціями, формулами**, які розміщуються безпосередньо після посилання на них у тексті.

При складанні і оформленні **таблиць** рекомендується враховувати такі вимоги:

1. Таблиця повинна мати текстовий заголовок, який розміщується над таблицею посередині. Заголовок пишеться із прописної букви без крапки в кінці.
2. В правому верхньому кутку таблиці над заголовком розташовується напис “Таблиця” з вказівкою номера таблиці. Знак № перед цифрами не ставиться. Номер їх складається з номеру розділу і порядкового номеру таблиці. Наприклад: Таблиця 2.2 – друга таблиця другого розділу.
3. При перенесенні таблиці на другу сторінку над другими її частинами пишуть слова “Продовження табл. 2.2”. В тексті обов’язково повинно бути посилання на таблицю.
4. Примітки до таблиці розміщують безпосередньо під таблицею. Повторні посилання на таблицю дають по формі: (див. табл. 2.1).

Ілюстрації повинні бути розташовані таким чином, щоб їх можна було зручно роздивлятися без повороту ІНДЗ або з поворотом за годинниковою стрілкою. Ілюстрації розміщуються після першого посилання на них в тексті. Ілюстрації (діаграми, малюнки, схеми, графіки) позначають символом “Рис.” та нумерують аналогічно таблицям. Кожна ілюстрація повинна мати назву, яка розміщується знизу і по центру під ілюстрацією після символу “Рис.” та її номера.

Якщо в тексті ІНДЗ подається більш як одна **формула**, то вона теж нумерується аналогічно таблицям. Номер формули вказується з правої сторони листа на рівні формули в круглих дужках, наприклад: (3) (третя формула). Позначення значень символів у чисельних коефіцієнтах слід проводити безпосередньо під формулою в тій же послідовності, в якій вони наведені в формулі. Значення кожного символу та чисельного коефіцієнта слід давати з нового рядка. Перший рядок починають зі слів “де” без двокрапки.

Посилання на джерела. ІНДЗ пишуть як літературний огляд. Під час підготовки ІНДЗ студент має використовувати додаткові літературні джерела: матеріали періодичних економічних видань, статистичні та аналітичні матеріали, офіційні інтернет-сторінки органів влади. Текст ІНДЗ повинен це відображати: в ньому повинні бути посилання на використані джерела. Посилання на джерела цитат, фактичних і статистичних даних, точки зору авторів потрібні для того, щоб можна було перевірити їх достовірність.

Якщо в ІНДЗ відсутні посилання на джерела, то вважається, що воно написано на базі одного джерела. Така робота не зараховується.

Форма посилань на джерела може бути різною.

I варіант посилання – внизу сторінки

Текст «...у більшості розвинених країн практичне застосування «стратегій активізму» надало позитивні результати, але переважно у періоди помірною розвитку ¹»

Посилання:

¹ Гронтковська Г.Е., Косік А.Ф. Макроекономіка: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – С. 626.

II варіант посилання - в тексті

Текст «...у більшості розвинених країн практичне застосування «стратегій активізму» надало позитивні результати, але переважно у періоди помірною розвитку» [6, с. 626]

В цьому випадку в кінці цитати (або після цифр) в квадратних дужках подається номер джерела за списком літератури та сторінка [6, с. 626]. Посилання за формою [6; 36] означатиме, що посилання робиться на два джерела: 6-е та 36-е за списком літератури.

Джерела можна розміщувати в списку в порядку появи посилань у тексті, або в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків.

Список рекомендованої літератури:

Основна

1. Аналіз національної економіки: навч. посіб./ За ред. Г.О. Пухтаєвич. — К.: КНЕУ, 2005. — 254 с.
2. Гронтковська Г.Е., Косік А.Ф. Макроекономіка: навч. посіб. - К., 2010. - 672 с.
3. Державне регулювання економіки: Навч. посібник / С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко та ін. — К.: КНЕУ, 2005. 440 с.
4. Інституційні засади формування економічної системи України: теорія і практика / За ред. З. Ватаманюка. — Львів: «Новий Світ-2000», 2005. — 648 с.
5. Історія економічних вчень: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. — К.: Знання, 2004. — 430 с.
6. Національна економіка: навч. посіб. / Л.О. Петкова, Р.Ф. Пустовійт, А.О. Ходжаян та ін.; За заг. ред. проф. Л.О. Петкової. — К.: «МП Леся», 2009. — 288 с.
7. Національна економіка: підручник / За ред. проф., к.е.н. П.В. Круша. — К.: Каравела; Піча Ю.В., 2008. — 416 с.
8. Національна економіка: тексти лекцій / О. П. Тищенко, А. Є. Никифоров, Т. Ф. Куценко та ін.; За заг. ред. А. Г. Савченка. — К.: КНЕУ, 2007. — 464 с.

Допоміжна:

1. Алимов О.М., Даниленко А.І., Трегобчук В.М. та ін. Економічний розвиток України: інституціональне та ресурсне забезпечення: Монографія. — К.: Об'єднаний ін-т економ. НАН України, 2005. — 540 с.
2. Антонюк Л.Л. Міжнародна конкурентоспроможність країн: теорія та механізм реалізації. Монографія. — К.: КНЕУ, 2004.
3. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования: Пер. с англ. — М.: Academia, 1999. — 956 с.
4. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку / За ред. В.Г. Гейця. — К.: Ін-т екон. прогнозув.; Фенікс, 2003/ - 875 с.
5. Економічна безпека: навч. посіб. / за ред. З.С. Варналія. — К.: Знання, 2009. — 647 с.
6. Механізм структурних зрушень в економіці України. — К.: Ін-т економіки НАНУ, 2002.
7. Податкова політика України: стан, проблеми, та перспективи: монографія / П.В. Мельник, Л.Л. Тарангул, З.С. Варналій [та інші]; за ред. З.С. Варналія. К.: Знання, 2008. — 675 с.

Посилання (INTERNET) на економічну інформацію

Офіційні сайти періодичної літератури:

Назва журналу	Офіційний сайт
Актуальні проблеми економіки	www.eco-science.net
Економіка і держава	www.economy.in.ua
Економіка України	www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/EkUk/index.html
Економіка та підприємництво	www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Etp/texts.html
Економіка. Фінанси. Право	www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Efp/texts.html
Економіст	www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ekonomist/index.html
Економічна теорія	www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/ET/index.html
Ефективна економіка	www.economy.nayka.com.ua
Економічний часопис – XXI	www.soskin.info/ea
Бюлетень Національного банку України	www.bank.gov.ua
Бізнес	www.business.ua
Комерсант	www.kommersant.ua
ЛігаБізнесІнформ	www.liga.net.com.ua
Вища школа економіки (Росія)	www.hse.ru

Офіційні сайти державних та міжнародних установ:

Назва	Офіційний сайт
Верховна Рада України	www.portal.rada.gov.ua
Кабінет Міністрів України	www.kmu.gov.ua
Міністерство економічного розвитку і торгівлі	www.me.gov.ua
Міністерство фінансів	www.minfin.gov.ua
Національний банк України	www.bank.gov.ua
Державна податкова служба України	www.tax.gov.ua
Державна служба статистики України	www.ukrstat.gov.ua
Національний інститут стратегічних досліджень	www.niss.gov.ua
Центр перспективних соціальних досліджень	www.cpsr.org.ua
Міжнародний валютний фонд	www.imf.org
Human development report	www.hdr.undp.org
United Nations Statistics Division	www.unstats.un.org
Organization for Economic Cooperation and Development	www.oecd.org/std
Statistical Office of the European Communities	www.europa.int

Перелік завдань теоретичної частини ІНДЗ

№ варіанту	Питання теоретичної частини ІНДЗ
1.	Інституційні трансформації перехідного періоду
2.	Системна криза в економіці України: основні причини і наслідки
3.	Основні етапи і заходи проведення ринкового реформування в Україні. Здобутки та невдачі реформ в Україні
4.	Зміна економічних функцій держави в умовах постіндустріального суспільства та глобалізації
5.	Основні напрями структурної перебудови трансформаційної економіки України
6.	Структурна перебудова економіки України та екологічна безпека
7.	Особливості формування інноваційної моделі розвитку економіки в умовах ринкової трансформації
8.	Людський капітал як фактор зростання трансформаційної економіки
9.	Безробіття в трансформаційній економіці України
10.	Соціальна структура населення. Проблеми бідності
11.	Доходи населення і соціальна політика в умовах ринкових перетворень
12.	Реформування системи соціального захисту населення в Україні
13.	Формування середнього класу у трансформаційний період
14.	Реформування пенсійного забезпечення в Україні: проблеми і перспективи
15.	Підприємництво в контексті інституційних та інноваційних змін
16.	Роль демографічного та трудового потенціалу в становленні інноваційної моделі розвитку економіки України
17.	Роль виробничого потенціалу в становленні інноваційної моделі розвитку економіки України
18.	Роль державної інвестиційної політики у створенні сприятливого інвестиційного клімату в економіці України
19.	Формування ринкової інфраструктури України в умовах ринкової трансформації економіки
20.	Банківська діяльність та її ефективність в умовах ринкової трансформації в економіці України
21.	Роль та значення небанківських фінансових інститутів в умовах трансформаційної економіки України
22.	Іпотечний ринок в Україні: стан, проблеми та перспективи розвитку
23.	Бюджетна політика України в контексті забезпечення економічної безпеки
24.	Особливості реалізації податкової політики в Україні в контексті економічної безпеки
25.	Боргова політика України та її реалізація в контексті економічної безпеки
26.	Особливості інфляційного процесу та антиінфляційна політика в Україні
27.	Особливості монетарної політики України в умовах ринкової трансформації
28.	Форми і механізми інтеграції національної економіки у світове господарство
29.	Тіньова економіка: підходи до ідентифікації та виміру, шляхи подолання
30.	Політика забезпечення економічної безпеки України

Завдання на практичну частину

Завдання 1

На основі наведених даних індекса-дефлятора (відсотків до попереднього року) (див. додаток 3) розрахувати індекс рівня цін для кожного року відносно базового року, якщо базовим роком є 200«X» рік. (Довідково: для базового року індекс рівня цін – 100% або 1)

де «X» – остання цифра шифру залікової книжки

№ з/п	Показники / Роки	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
1	Індекс - дефлятор (у % до попереднього року)										
2	Індекс рівня цін, %										

Методика розрахунку. Базовим є той рік, для якого індекс цін становить 100%.

№ з/п	Показники / Роки	2000	2001	2002	2003	2004
1	Індекс – дефлятор (у % до попереднього року)	110	115	116	120	105
2	Індекс цін, %	75	86.2	100	120	126

Для розрахунку індексу цін для будь-якого року відносно базового року слід використовувати наступну формулу:

$$I_{2001} = \frac{I_{2002}}{I_{2002}} * 100\% = \frac{100}{116} * 100\% = 86.2\%$$

$$I_{2000} = \frac{I_{2001}}{I_{2001}} * 100\% = \frac{86.2}{115} * 100\% = 75\%$$

$$I_{2003} = \frac{I_{2002} * I_{2003}}{100\%} = \frac{100\% * 120\%}{100\%} = 120\%$$

$$I_{2004} = \frac{I_{2003} * I_{2004}}{100\%} = \frac{120\% * 105\%}{100\%} = 126\%$$

Економічний зміст розрахунків полягає у тому, що ціни 2001 року становлять 82% від цін 2002 року, а ціни 2000 року становлять 75% від цін 2002 року, тоді як ціни 2004 року становлять 126% цін 2002 року.

Завдання 2

На основі вихідних даних (див. додаток 3) відповідно до 200«X» року розрахувати величини:

1. валового внутрішнього продукту;
2. валового національного продукту;
3. чистого національного продукту;
4. національного доходу.

Показники	млн. грн.
Валові приватні внутрішні інвестиції	
Експорт товарів і послуг	
Імпорт товарів і послуг	
Оплата праці найманих працівників	
Податки на виробництво та імпорт	
Витрати домашніх господарств	
Доход від власності, одержаний від інших країн	
Субсидії на виробництво та імпорт	
Валовий прибуток, змішаний доход	
Витрати сектору загального державного управління	
Споживання (відновлення) основного капіталу	
Доход від власності, сплачений іншим країнам	

де «X» – остання цифра шифру залікової книжки.

Методика розрахунку.

Для розрахунку валового внутрішнього продукту слід використовувати наступну формулу: $GDP = C + I + G + NE$

Для розрахунку валового національного продукту: $GNP = GDP + NFI$,

де GDP – валовий внутрішній продукт

NFI – чисті факторні доходи:

$$NFI = \text{Доходи}_{\text{резидентів}} - \text{Доходи}_{\text{нерезидентів}}$$

Для розрахунку чистого національного продукту: $NNP = GNP - dK$,

де GNP – валовий національний продукт

dK – амортизаційні відрахування

Для розрахунку національного доходу: $NI = NNP - T_B$,

де NNP – чистий національний продукт;

T_B – чисті непрямі податки на бізнес.

Завдання 3

На основі вихідних даних (див. додаток 3):

1. розрахуйте темпи приросту номінального ВВП;
2. розрахуйте ВВП скоригований в цінах базового року (див. завдання 1);
3. розрахуйте темпи приросту скоригованого ВВП;
4. подайте графічну ілюстрацію динаміки темпів приросту ВВП номінального, ВВП скоригованого в цінах базового року та ВВП скоригованого в цінах базового року на одну особу.

з/п	Показники / Роки	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
1	ВВП ном., млн. грн.										
2	Δ ВВП ном., %	-									
3	Індекс рівня цін, %										
4	ВВП скор., млн. грн.										
5	Δ ВВП скор., %	-									
6	Чисельність населення, млн. осіб										
7	Δ населення, %	-									
8	ВВП скор. на одну особу (р. 4 : р. 6)										
9	Темпи зростання ВВП скор. на одну особу, %	-									

Завдання 4

Обсяг національного багатства країни в базовому році = 1,«XX»*ВНП (див. завдання 2). Структура національного багатства країни у базовому році складає:

Роки	Всього	В тому числі:		
		Створені нефінансові активи	Нестворені нефінансові активи	Фінансові активи
Базовий, %	100	7X,XX%	?	1X,XX%
Базовий, млн. грн.				
		ОВФ	ДМР	ін.
		8X,XX%	(X+5)%	

Визначте:

1. Величину створених нефінансових активів у звітному році, якщо приріст основних виробничих фондів склав (якщо «X» - парне число, то «+», якщо «X» – непарне число, то «-») «1X»%, а приріст державних матеріальних резервів – «XX+5»%;

2. Величину нестворених нефінансових активів у звітному році, якщо приріст нестворених нефінансових активів склав (X+5)%;

3. Величину фінансових активів у звітному році, якщо вони зміняться (якщо «X» - парне число, то «зростуть», якщо «X» – непарне число, то «зменшаться») на («XX»+1)%;

4. Величину та темп приросту національного багатства країни у звітному році;

5. Структуру національного багатства у звітному році та розрахуйте індекс структурних змін.

де «X» – остання цифра шифру залікової книжки;
«XX» – дві останні цифри шифру залікової книжки.

Завдання 5

В деякій країні у 200«X» році чисельність населення та особисті доходи населення становили (додаток 3). Податковий тиск на доходи населення (податок на доходи фізичних осіб та інші обов'язкові платежі) у базовому році становив «2X»%. Витрати населення на купівлю товарів, послуг у базовому році становили «9X»% від використовуваного доходу.

Визначте:

1. величину використовуваного доходу, споживчих витрат та заощаджень у базовому році;

2. величину використовуваного доходу у звітному році, якщо споживчі витрати зміняться (якщо «X» - парне число, то «зменяться», якщо «X» – непарне число, то «зростуть») на 2«X»%, а заощадження зміняться (якщо «X» - парне число, то «зростуть», якщо «X» - непарне число, то «зменяться») на 1«X» %;

3. величину реального особистого доходу у звітному році, якщо середня ставка оподаткування доходів фізичних осіб та інших обов'язкових платежів у звітному році змінилась (якщо «X» - парне число, то «зменшиться», якщо «X» – непарне число, то «зростуть») («X»+1)%, а індекс-дефлятор у звітному році становитиме значення індексу-дефлятора 200(«X»+1) року;

4. величину реального особистого доходу на одну особу у звітному році, якщо у звітному році чисельність населення зміниться (якщо «X» - парне число, то «зросте», якщо «X» – непарне число, то «зменшиться») на («X»+1)%;

5. темп приросту реального особистого доходу на одну особу.

Методика розрахунку

1. Для розрахунку використовуваного доходу слід використовувати наступну формулу: $Y_d = Y * (1 - t)$,

де Y – особистий дохід;

t – ставка оподаткування (податковий тиск);

2. Використовуваний дохід розподіляється на споживання та заощадження: $Y_d = C + S$

3. Для розрахунку реального особистого доходу у звітному році:

$$Y_{\text{реал}} = \frac{Y_{\text{ном.}}}{ID} * 100\% ,$$

4. Для розрахунку реального особистого доходу у розрахунку на 1 особу:

$$Y_{\text{реал}}^{\text{1особа}} = \frac{Y_{\text{реал}}}{\text{Чис.населення}}$$

«X» – остання цифра шифру залікової книжки.

Завдання 6

Чисельність зайнятого населення працездатного віку в 200"X" році становила (див. додаток 3), що складає 9"X"% від загальної чисельності зайнятих та 8"X"% від загальної чисельності економічно активного населення.

Визначте:

1. чисельність зайнятих у поточному та наступному роках, якщо у наступному році прогнозують, що чисельність зайнятих працездатного віку зміниться (якщо «X» - парне число, то «зросте», якщо «X» – непарне число, то «зменшиться») на "X"+1%, а осіб старше працездатного віку зміниться (якщо «X» - парне число, то «зросте», якщо «X» – непарне число, то «зменшиться») на 2,«XX»%;

2. чисельність економічно активного населення країни у поточному та наступному роках, якщо у наступному році прогнозують, що чисельність безробітних зміниться (якщо «X» - парне число, то «зросте», якщо «X» – непарне число, то «зменшиться») на 9,«XX»%;

3. темп приросту економічно активного населення країни у наступному році;

4. рівень безробіття у базовому та звітному роках.

де «X» – остання цифра шифру залікової книжки

«XX» – дві останні цифри шифру залікової книжки

Завдання 7

На основі наведених даних в додатку 3 проаналізувати залежність національної економіки від решти світу та розрахувати:

1. структуру імпорту 200«X» року;
2. імпортну квоту для 200«X» року.

Показники	Вартість	Питома вага, %
Всього:		
1. Живі тварини, продукти тваринного походження		
2. Продукти рослинного походження		
3. Готові харчові продукти		
4. Мінеральні продукти		
5. Продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості		
6. Продукція споживчого характеру		
7. Дорогоцінне або напівдорогоцінне каміння, дорогоцінні метали та вироби з них		
8. Недорогоцінні метали та вироби з них		
9. Машини та обладнання		
10. Інші		

Методика розрахунку імпортової квоти:

$$E_z = \frac{Z}{GDP} \cdot 100\% ,$$

де Z – величина імпорту, GDP – величина ВВП відповідного року

Додаток 3

ВИХІДНІ ДАНІ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ

№ з/п	Показники / роки	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Завдання 1											
1	Індекс - дефлятор (% до попереднього року)	123,1	109,9	105,1	108	115,1	124,5	114,8	122,7	128,6	113
Завдання 2											
2	Валові приватні внутрішні інвестиції	33531	44525	45594	58851	73070	99876	134740	203318	264883	155815
3	Експорт товарів і послуг	102592	112390	124392	154394	219607	227252	253707	323205	444859	423564
4	Імпорт товарів і послуг	95658	109121	114501	147525	193120	223555	269200	364373	520588	438860
5	Оплата праці найманих працівників	71930	86440	103117	122188	157450	216600	268631	351936	470464	517510
6	Податки на виробництво та імпорт	31707	30720	30764	34277	40018	62777	82377	101230	142599	156859
7	Витрати домашніх господарств	96708	116802	128786	150794	184946	257351	324556	429619	589739	588812
8	Доход від власності, одержаний від інших країн	598	597	474	581	910	2035	4000	7302	9318	10716
9	Субсидії на виробництво та імпорт	3184	3456	3125	4030	4855	6700	8891	13389	25817	28399
10	Валовий прибуток, змішаний доход	69617	90486	95054	114909	152500	168775	202036	280954	360810	396891
11	Витрати сектору загального державного управління	32897	39594	41539	50830	60610	80528	100350	128962	169163	184014
12	Споживання (відновлення) основного капіталу	30223	34303	36160	38885	46576	50545	58265	73071	87914	96705
13	Доход від власності, сплачений іншим країнам	5895	4478	4075	4432	5467	8863	15378	21735	37004	42555
Завдання 3,5											
14	Валовий внутрішній продукт номінальний, млн. грн..	170070	204190	225810	267344	345113	441452	544153	720731	948056	913345
15	Кількість наявного населення, млн. осіб	48,9232	48,4571	48,0035	47,6224	47,2808	46,9295	46,646	46,3727	46,1437	45,9629

№ з/п	Показники / роки	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Завдання 5											
16	Доходи населення всього, млн. грн.	153975	161947	185073	215672	274241	381404	472061	623289	845641	897 669
Завдання 6											
17	Зайняте населення працездатного віку, тис. осіб	18520,7	18453,3	18540,9	18624,1	18694,3	18886,5	19032,2	19189,5	19251,7	18365,0
Завдання 7 (млн. дол. США)											
18	Живі тварини, продукти тваринного походження	107,4	182,5	142,1	189,2	315,0	499,6	649,0	771,4	1702,0	1267,6
19	Продукти рослинного походження	302,8	266,1	220,3	776,3	439,5	525,5	671,7	860,5	1462,5	1259,9
20	Готові харчові продукти	500,8	676,9	751,4	1208,2	1153,8	1658,9	1845,7	2479,1	3292,1	2408,5
21	Мінеральні продукти	6540,2	6725,3	7047,3	8479,2	10845,4	11567,8	13506,2	17280,4	25441,3	15695,1
22	Продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості	1525,3	1824,0	2111,2	2806,3	3655,0	5036,1	6416,3	8729,3	11435,7	7983,1
23	Продукція споживчого характеру	1223,5	1552,9	1754,6	2231,1	2441,3	3516,9	3947,6	4753,5	6520,3	4117,4
24	Дорогоцінне або напів-дорогоцінне каміння, дорогоцінні метали та вироби з них	-	0	0	0	0	224,3	173,5	269,2	1032,0	159,7
25	Недорогоцінні метали та вироби з них	680,7	821,1	810,9	1196,8	1752,9	2468,8	3327,3	4742,7	6390,1	2676,6
26	Машини та обладнання	2629,3	3384,2	3790,8	5722,7	7793,9	10069,4	13716,6	19796,7	26693,9	9091,6
27	Інші	448,9	342,1	348,3	411,0	599,2	573,7	780,6	987,1	1565,5	776,0
28	Валютний курс, грн./дол. США	5,44	5,37	5,33	5,33	5,32	5,12	5,05	5,05	5,27	7,8

Зразок титульної сторінки індивідуального навчально-дослідного завдання

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

РІВНЕНСЬКИЙ ІНСТИТУТ УНІВЕРСИТЕТУ «УКРАЇНА»

Кафедра економіки, обліку та фінансів

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з навчальної дисципліни

«НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА»

Виконав (ла) студент (ка) _ курсу
спец. «_____» (№ залікової книжки)
група _____

Перевірив: _____
посада, вчене звання, прізвище, ініціали

Рівне – 20__